

Αφηγούμαι μια ιστορία

Η δραστηριότητα αυτή εστιάζει σε μια από τις πιο σημαντικές παραμέτρους της οπτικοακουστικής αφήγησης: την παράθεση χωριστών πλάνων και την συνέχεια της δράσης. Οι συμμετέχοντες καλούνται να αφηγηθούν μια απλή ιστορία χρησιμοποιώντας μια σειρά φωτογραφιών και γραπτούς διαλόγους σε 'μπαλονάκια' ή ακόμα γραπτούς ήχους, όπως στα κόμικς.

Ανάγκες εξοπλισμού: θα χρειαστούν, μια απλή φωτογραφική κάμερα ή τάμπλετ/κινητό για κάθε ομάδα, ένα λάπτοπ για να μονταριστεί η παρουσίαση κάθε ομάδας και ένας βιντεοπροβολέας για την προβολή των τελικών παρουσιάσεων. Ένας έγχρωμος εκτυπωτής θα ήταν χρήσιμος αν οι φωτο-αφηγήσεις τυπωθούν και εκτεθούν σε τσίχο.

Η διαδικασία βήμα προς βήμα: η ομάδα χωρίζεται σε μικρότερες ομάδες και όλοι μελετούν την παρακάτω συνοπτική εισαγωγή για τις βασικές αρχές της οπτικοακουστικής αφήγησης:

Σε μια οπτικοακουστική αφήγηση οι ήρωες, όπως είναι φυσικό, δρουν συνέχεια. **Όμως, δεν τους βλέπουμε όλους συνεχώς.** Η κάθε χωριστή εικόνα μας δείχνει μόνον εκείνα τα στοιχεία που ο αφηγητής θεωρεί πιο σημαντικά για την κάθε στιγμή της ιστορίας του. Έτσι από τη διαδοχική παρακολούθηση των χωριστών εικόνων, στο μυαλό μας σχηματίζεται η συνεχής ιστορία, αλλά με κυρίαρχα τα στοιχεία εκείνα που ο σκηνοθέτης θέλησε να τονίσει. Με άλλα λόγια, ο σκη

Σε ένα κόσμο χωρίς κινητά!

Μπλα...μπλα...μπλα...

Μπλα...μπλα...μπλα...

Περιμένω εδώ
πάνω από
μισή ώρα!

**Δυο χωριστές φωτογραφίες αφηγούνται μια συνεχή δράση:
Παράθεση ενός κοντινού και ενός μεσαίου κάδρου διαδοχικά
Διάλογοι και ήχοι σε 'μπαλονάκια'**

Αυτό είναι ένα παράδειγμα φωτο-αφήγησης. Παρόμοια οπτικοακουστική αφήγηση έχει καθιερώσει και ο **κινηματογράφος!** Μόνο που στον κινηματογράφο οι εικόνες δεν παρουσιάζονται η μία **δίπλα** στην άλλη, όπως συμβαίνει στο τυπωμένο χαρτί των κόμικς, αλλά παρουσιάζονται η μία **μετά** την άλλη στην οθόνη. Και, βέβαια, είναι εικόνες κινούμενες που συνοδεύονται από ήχους. Για την ακρίβεια, η κινηματογραφική αφήγηση γίνεται με χωριστές ενότητες κινουμένων εικόνων που ονομάζονται πλάνα.

Αφού διατρέξουν την παραπάνω εισαγωγή, οι ομάδες σχεδιάζουν τις δικές τους αφηγήσεις: "Δημιουργία μιας φωτο-αφήγησης μυθοπλασίας χρησιμοποιώντας 10-12 διαδοχικές φωτογραφίες **ζμε τουλάχιστον δύο γενικά, τρία μεσαία και πέντε κοντινά κάδρα**) είτε σαν φωτο-κόμικ με τυπωμένες φωτογραφίες και γραπτούς ήχους σε μπαλονάκια (διαλόγους, λεζάντες, ήχους), είτε σαν προβολή διαδοχικών φωτογραφιών με συνοδεία ήχων (πρόχειρα ηχογραφημένων ή από το διαδίκτυο) όπως σε ένα βίντεο ή PowerPoint. Η δημιουργία των φωτο-αφηγήσεων μπορεί να σχεδιαστεί ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα:

Βήμα 1: Φτιάξτε τη δική σας απλή ιστορία που θα αφηγηθείτε. Περιορίστε τη δράση της ιστορίας σας σε ένα μόνον χώρο και σε μια μόνον χρονική περίοδο προβλέποντας όχι περισσότερους από 1-2 κύριους χαρακτήρες. Θα είναι ευκολότερο να φτιάξετε μια ιστορία με ήρωες της ηλικίας σας. Γράψτε διαλόγους χρησιμοποιώντας εντελώς συνηθισμένη γλώσσα. Τα θέματα της ιστορίας σας μπορούν να είναι παρμένα από την καθημερινή νεανική ζωή, όπως:

- Το κινητό που δεν έπρεπε ...
- Το λάθος SMS ...
- Όταν εξαφανίστηκαν τα σάντουιτς...
- Τόσο κοντά αλλά και τόσο μακριά ...
- "Θα 'θελες να ήσουν στη θέση μου;"
- "Δεν μ' ενδιαφέρει. Πρόβλημά σου"
- "Να κοιτάς τη δουλειά σου"

Βήμα 2: Προγραμματίστε τις φωτογραφίες σας στο χαρτί (γραπτή περιγραφή ή σχεδιάκια) Οι 10-12 φωτογραφίες σας θα πρέπει να εικονίζουν τα στιγμιότυπα της ιστορίας σας και να τονίζουν αυτά που εσείς θεωρείτε ως τα πιο σημαντικά στοιχεία σε κάθε στιγμή (τουλάχιστον δύο γενικά, τρία μεσαία και πέντε κοντινά κάδρα). Μην ξεχνάτε:

- Τα γενικά κάδρα παρέχουν πληροφορίες για το χώρο και το περιβάλλον όπου εκτυλίσσεται η δράση.
- Τα μεσαία κάδρα παρέχουν πληροφορίες για τους ανθρώπους, τι κάνουν, τη σχέση τους και τη θέση τους στο χώρο.
- Τα κοντινά κάδρα (πρόσωπα, λεπτομέρειες) παρέχουν πληροφορίες για τις αντιδράσεις των ηρώων και για τα σημαντικά στοιχεία σε κάθε στιγμή.

(για πιο αναλυτικές οδηγίες, ανατρέξτε [εδώ](#))

Βήμα 3: Διαλέξτε τους ηθοποιούς σας.

Βήμα 4: Τραβήξτε τις φωτογραφίες σας. Για κάθε μία από τις 10-12 φωτογραφίας του σχεδίου σας, θα χρειαστεί να τραβήξετε εναλλακτικές εκδοχές ώστε, αργότερα, να διαλέξετε την καλύτερη. Για κάθε φωτογραφία του σχεδίου σας προσπαθήστε να τραβήξετε τουλάχιστον 3-4 διαφορετικές λήψεις από λίγο διαφορετική οπτική γωνία ή λίγο διαφορετική απόσταση. Επίσης δοκιμάστε διάφορες εκφράσεις των ηρώων σας ώστε να πετύχετε την πιο πειστική.

Βήμα 5: Με ποια σειρά θα εμφανίζονται οι 10-12 τελικές φωτογραφίες της αφήγησής σας; Ανάλογα με τη σειρά των τελικών φωτογραφιών και των κειμένων στα 'μπαλονάκια', η αφήγησή σας μπορεί να είναι υπερβολικά επεξηγηματική ή να ξαφνιάζει. Συζητήστε ιδέες ώστε να καταλήξετε σε μια συναρπαστική αφήγηση!

Βήμα 6: Με ποιο τρόπο θα παρουσιάσετε τη φωτο-αφήγησή σας στο κοινό; (με προβολή διαδοχικών εικόνων σε οθόνη και συνοδεία ηχογράφησης ή με εκτυπωμένη αφίσα σε ένα [τοίχο](#)). Αν επιλέξετε αφίσα, συνεχίστε στο Βήμα 7. Αν επιλέξετε προβολή εικόνων, συνεχίστε στο Βήμα 8.

Βήμα 7: Προσθέστε διαλόγους και ήχους σε 'μπαλονάκια'. Ο υπολογιστής σας επιτρέπει την εισαγωγή σχημάτων όπως τα 'μπαλονάκια' με πρόβλεψη για μικρό κείμενο. Η κατάλληλη γραμματοσειρά μπορεί να υποβάλει τη δυνατή φωνή, το ψιθύρισμα κ.λπ. Συνήθως το κάθε 'μπαλονάκι' είναι στραμμένο στο πρόσωπο που μιλάει. Μπορεί ακόμα να είναι στραμμένο σε κάποιο πρόσωπο που μιλάει αλλά βρίσκεται εκτός εικόνας ή να στρέφεται προς πολλά πρόσωπα που λένε τα ίδια λόγια ταυτόχρονα.

Δείτε [παράδειγμα 1](#) και [παράδειγμα 2](#).

Βήμα 8: Προσθέστε ήχο. Μπορείτε να ηχογραφήσετε τους διαλόγους που αντιστοιχούν σε κάθε εικόνα με τις φωνές σας ή μουσική που θα συνοδεύει τις εικόνες ή ήχους που θα μουρμουρίζετε ή ακόμα να χρησιμοποιήσετε έτοιμους ήχους από το διαδίκτυο.

Σύνδεσμος για παράδειγμα βίντεο ακίνητων εικόνων, [παράδειγμα 1](#) και [παράδειγμα 2](#).

ΚΑΛΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ!!

Για να κάνουμε το βήμα από την φωτο-αφήγηση στο μικρό βίντεο θα πρέπει να προσέξουμε όχι μόνο το καθράρισμα αλλά και τη διάρκεια του κάθε πλάνου: πόσο θα διαρκεί κάθε πλάνο; Τι θα συμβαίνει στη διάρκεια αυτή και ποιο μέρος της δράσης θα κρατήσουμε για το επόμενο πλάνο;

Για να συνειδητοποιήσει κανείς τα χωριστά πλάνα σε ένα βίντεο, θα πρέπει να προσέξει την ξαφνική αλλαγή από μια οπτική γωνία σε μια επόμενη οπτική γωνία κοκ. Σε κάθε είδος βίντεο (κινηματογράφος, τηλεόραση, YouTube), κάθε πλάνο μπαίνει δίπλα σε κάποιο προηγούμενο πλάνο και μπορεί να είναι μικρότερης ή μεγαλύτερης διάρκειας έτσι ώστε μια σειρά πλάνων να αποκτά αφηγηματικό ρυθμό, ήρεμο ή γρήγορο, ομοιόμορφο ή γεμάτο εκπλήξεις χάρη στην τέχνη του μοντάζ. Μ' άλλα λόγια η βιντεο-αφήγηση αποτελείται από χωριστά πλάνα, ακριβώς όπως σε μια φωτο-αφήγηση κάθε χωριστή φωτογραφία μπαίνει δίπλα σε κάποια προηγούμενη. Κάθε πλάνο στρέφει την προσοχή του θεατή σ' αυτό που ο δημιουργός θεωρεί ως σημαντικό στην κάθε στιγμή ενώ η διάρκειά του επιλέγεται έτσι ώστε να γοητεύει τους θεατές!

Ξεκινώντας από την φωτο-αφήγησή σας, υπάρχουν τρεις τρόποι για να μεταπηδήσετε στο βίντεο:

1. Η κάθε φωτογραφία της φωτο-αφήγησης να γίνει ένα κανονικό πλάνο. Ίδια ιστορία, ίδιοι ηθοποιοί, ίδιες οπτικές γωνίες. Ωστόσο γρήγορα θα συνειδητοποιήσετε πως τόσο οι λεπτομέρειες της δράσης όσο και οι θέσεις της κάμερας (οπτικές γωνίες) χρειάζονται κάποιες μικρές προσαρμογές. Το βίντεο επιτρέπει πιο ολοκληρωμένη αφήγηση, ίσως πιο σύνθετες σχέσεις μεταξύ χαρακτήρων, χώρου ακόμα και συναισθημάτων. Αυτό όμως θα σας οδηγήσει σε ένα χύμα υλικό, που δύσκολα μπορεί να ελεγχθεί: όταν η κάμερα ξεκινάει να γράφει, ο/η ηθοποιός δεν ξέρει ούτε πότε να αρχίσει να παίζει ούτε πότε να σταματήσει. Ακόμα μπορεί να κινείται καλύπτοντας (μασκάροντας) με το σώμα του άλλους ήρωες ή μέρος του χώρου, με τρόπο ανεπιθύμητο. Μια καλή συμβουλή είναι να συμβουλευέστε πάντα τις φωτογραφίες της φωτο-αφήγησης σας. Στο τέλος θα χρειαστεί να μοντάρετε τις λήψεις σας, όπου βέβαια θα αποφασίσετε τη διάρκεια του κάθε πλάνου. Η εμπειρία θα σας βοηθήσει να βρείτε καλύτερους τρόπους γυρίσματος και επιλογής του σωστού μήκους των πλάνων σας!
2. Χρησιμοποιήστε την φωτο-αφήγησή σας για να δημιουργήσετε ένα βίντεο με μια συνεχή λήψη (μονοπλάνο) που θα αφηγείται την ίδια ιστορία. Δηλαδή θα πρέπει να αφηγηθείτε την ίδια ακριβώς ιστορία με μια συνεχή λήψη, χωρίς να σταματήσει η κάμερα σε όλη τη διάρκεια της αφήγησης. Αυτό γίνεται αφήνοντας την κάμερα να 'γράφει' κάθε στιγμή της δράσης με τον, κατά το δυνατόν, πιο συναρπαστικό τρόπο! Παράδειγμα: [here](#)
3. Ένας άλλος, πιο απλός τρόπος για να δημιουργήσετε ένα βίντεο μ

Παράδειγμα: [εδώ](#)

Καθώς κάθε τρόπος αφήγησης έχει τα δικά του χαρακτηριστικά ως προς το στυλ και τις εντυπώσεις του κοινού, μπορείτε να πειραματιστείτε με όλους τους τρόπους. Σκεφτείτε ποιο σημείο της ιστορίας θα βγει κερδισμένο με τον κάθε σκηνοθετικό τρόπο. Αρκετές σπουδαίες ταινίες έχουν χρησιμοποιήσει συνεχείς λήψεις (μονοπλάνο) που βέβαια έχει ενδιαφέρον να μελετήσετε και να απολαύσετε πριν γυρίσετε τη δική σας βιντεο-αφήγηση.

Βήματα για τον τρίτο τρόπο:

Βήμα 1: Ξαναδείτε προσεκτικά τη φωτο-αφήγηση που φτιάξατε και αποφασίστε ποια είναι τα πιο σημαντικά στοιχεία. Αφαιρέστε όλα τα στοιχεία που δεν βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση της ιστορίας.

Βήμα 2: Επιλέξτε τη θέση της κάμερας, έτσι ώστε να εικονίζονται μέσα στο κάδρο όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για το χώρο όπου εκτυλίσσεται η δράση. Ένα τρίποδο θα βοηθήσει να κρατηθεί η κάμερα σταθερή επιτρέποντας πολύ μικρές διορθωτικές κινήσεις ώστε να παραμένουν οι σημαντικοί ήρωες μέσα στο κάδρο.

Βήμα 3: Κοιτώντας μέσα από την κάμερα, προβάρετε -ξανά και ξανά- όλη τη δράση της ιστορίας σας προγραμματίζοντας προσεκτικά τις κινήσεις των ηρώων ώστε, από την οπτική γωνία της κάμερας, να μην καλύπτουν ο ένας τον άλλον. Αυτές άλλωστε οι πρόβες θα έχουν πρόσθετο στόχο να βελτιώσουν το παίξιμο των ηθοποιών σας.

Βήμα 4: Ξεκινήστε το γύρισμα. Σ' αυτό το είδος σκηνοθεσίας (μονοπλάνο), αν κάτι πάει στραβά, θα πρέπει να ξεκινήσετε απ' την αρχή.

Ιδανικά, όλες οι παραπάνω αποφάσεις θα πρέπει να παίρνονται ακολουθώντας περίπου διαδικασίες όπου: κάθε μέλος της μικρής ομάδας κάνει τις δικές του/της προτάσεις (...ιδεοκαταιγίδα) και να ακούγονται σχετικά επιχειρήματα. Να ακολουθεί διαπραγμάτευση και -με συναινετικούς- συμβιβασμούς να προκύπτουν τελικές αποφάσεις που εκπροσωπούν ολόκληρη την ομάδα. Εφαρμογή, αξιολόγηση του αποτελέσματος και -στο τέλος- παρουσίαση της βιντεο-αφήγησης σε κοινό φίλων. Κάποιες φορές, ανάλογα με τις αντιδράσεις του κοινού, αποφασίζεται νέο μοντάζ.

Η δημοσίευση δημιουργήθηκε ως μέρος του προγράμματος: [EMELS](#).

Το κείμενο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Erasmus+

Information about the resource

Publisher: KARPOS, Centre for Education and Intercultural Communication, as part of EMELS project co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union.

Rights: Creative Commons Attribution

This resource is attached to Media Literacy Standard for youth Workers. To find out more about the Standard go to <http://emels.eu>.

Resource prepared using [MIL/PEER](#) editing platform.

Source available at <http://milpeer.eu/documents/388/>